

2. Minosian A., Varypaev O.(2024) Rosijska agresiya ta ukrayinska identichnist: ekzistencijnij vimir./ Nacionalna pam'yat (Na vshanuvannya zhertv totalitarizmu) Zbirnik naukovih prac. Vipusk VII. – Lviv: Drukarnya LNMU imeni Danila Galickogo, 2024. c.109-117.
3. Minosian, A. (2011) Kulturno-osvitnya politika v Ukrayini v istorichnij retrospektivi. /Rossica Olomucensia – Vol. L Casopis pro ruskou a slovanskou filologii. Num.1 Olomouc 2011.- p.51-54.
4. Minosian A., Varypaev O.(2024) Genocid ukrayinskogo narodu yak viznachalnij faktor rosijskoyi imperskoyi politiki /Aktualni pitannya u suchasnij nauci. № 4 (22), 2024.s. 1194-1208.
5. Snajder T. (2021) Peretvorenniya nacyi. Polsha,Ukrayina, Litva, Bilorus 1569-1999.-K.: DUH I LITERA, 2021.- 464s.

УДК 930.1:371.3:004-048.78

Ганна Степанівна Побережець

кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Hanna Poberezhets

PhD in History,

Associate Professor of the Department of Ukrainian Studies

Mykolaiv National Agrarian University

INNOVATIVE METHODS OF TEACHING HISTORY IN THE DIGITAL AGE

Інноваційні методи викладання історії в цифрову епоху трансформують освітній процес, роблячи його інтерактивним, доступним і захоплюючим, особливо в умовах таких викликів, як пандемія COVID-19 чи повномасштабне вторгнення в Україну. Цифрові технології дозволяють учителям історії залучати учнів до активного дослідження минулого, виходячи за межі традиційних підручників. Розгляньмо, як вони змінюють навчання історії та чому стали необхідністю.

Цифрові інструменти відкривають нові можливості для викладання. Віртуальні екскурсії — яскравий приклад інновацій. Платформи на кшталт Google Arts & Culture чи віртуальні тури українських музеїв, як Національний музей історії України, дозволяють учням досліджувати експонати дистанційно [1]. Під час COVID-19, коли фізичні відвідування були обмежені, музеї світу, зокрема Лувр, відцифрували свої колекції, пропонуючи 360-градусні тури. В Україні подібні ініціативи підтримували доступ до культурної спадщини, що було особливо важливим для школярів.

Інтерактивність — ключова перевага цифрових методів. Мультимедійні презентації поєднують текст, зображення, відео й аудіо, роблячи уроки динамічними. Наприклад, флеш-фільми про битви візуалізують хід подій, що ефективніше за статичні схеми [2]. Інтерактивні карти на платформах, як TimeMap, допомагають простежити зміну кордонів, а цифрові таймлайни — зрозуміти хронологію. Гейміфікація додає азарту: ігри на кшталт «Assassin's Creed» використовують для вивчення Стародавньої Греції, а вікторини на Kahoot мотивують учнів змагатися. Проте вчителям важливо зберігати баланс, щоб розваги не затьмарювали аналіз історичних подій.

Музейна педагогіка у цифровому форматі набула нового значення. Віртуальні уроки в музеях залучають учнів до роботи з експонатами як джерелами. Наприклад, учні можуть створювати онлайн-виставки, обираючи артефакти й пишучи описи, що розвиває критичне мислення [3]. Рольові ігри, де учні перевтілюються в історичних постатей, поглиблюють розуміння епохи. Під час пандемії ці формати дозволяли підтримувати інтерес учнів, обмежених у пересуванні, забезпечуючи безперервність навчання.

Пандемія COVID-19 прискорила цифровізацію освіти. У 2020 році школи та університети перейшли на дистанційний формат, і педагоги історії адаптувалися, використовуючи Zoom чи Google Classroom [4]. В Україні це висвітлює проблему доступу до технологій, але віртуальні екскурсії та інтерактивні завдання допомогли зберегти залученість учнів. Водночас з'явилися виклики, як кліпове мислення — фрагментарне сприйняття інформації через надмір цифрового контенту. Вчителі протидіють цьому, пропонуючи структуровані проєкти.

Повномасштабне вторгнення в Україні з 2022 року підкреслило важливість цифрових методів. Багато шкіл та університетів працюють дистанційно, і віртуальні тури до музеїв, підтримують навчання [5]. Цифрові проєкти, як створення архівів про війну чи презентацій про Майдан, залучають учнів до документування сучасної історії, формуючи національну свідомість. Це допомагає бачити зв'язок між минулим і сьогоденням, що особливо важливо в кризові часи.

Сприйняття інноваційних методів залежить від учасників освітнього процесу. Здобувачі вищих навчальних закладів позитивно реагують на інтерактивність: 3D-реконструкції історичних пам'яток чи цифрові симуляції подій сприяють кращому засвоєнню складних тем. Викладачі, які опанували цифрові інструменти, створюють більш ефективні та динамічні заняття, однак багато хто стикається з браком технічних навичок чи доступу до ресурсів. В українських університетах акцентують на підвищенні цифрової компетентності педагогів, але цей процес ускладнений обмеженими можливостями та часом. Під час пандемії онлайн-формати здобули підтримку як безпечна альтернатива, хоча частина студентів і їхніх родин вважають віртуальні заняття менш ґрунтовними порівняно з традиційними. У контексті війни цифрові методи стали критично важливими, забезпечуючи безперервність навчання в умовах дистанційної освіти.

Практична реалізація цих методів у вищій школі передбачає використання дослідницьких і творчих форматів. Наприклад, студенти можуть розробляти мультимедійні проєкти на основі архівних джерел, брати участь у віртуальних семінарах з аналізу музейних експонатів або вести онлайн-дискусії, відтворюючи історичні дебати. Такі завдання розвивають аналітичні й креативні навички, готуючи до роботи з інформацією у цифровому середовищі.

Інтеграція цифрових технологій також сприяє міждисциплінарному підходу у викладанні історії. Здобувачі вищої освіти можуть поєднувати історичні дослідження з аналізом літературних творів, мистецтва чи даних соціологічних опитувань, що поглиблює розуміння контексту подій. Наприклад, створення цифрових проєктів про культурну спадщину України чи вплив війни на суспільство дозволяє здобувачам застосовувати знання з різних дисциплін, розвиваючи комплексне бачення історії. Це не лише підвищує мотивацію, а й готує до професійної діяльності в умовах глобалізованого світу.

Отже, інноваційні методи викладання історії у цифрову епоху відкривають нові горизонти для освіти, роблячи її інтерактивною та доступною навіть у кризових умовах. Віртуальні екскурсії, мультимедійні презентації та гейміфікація сприяють глибшому засвоєнню матеріалу й залученості учнів. Цифрова музейна педагогіка розвиває критичне мислення, дозволяючи працювати з історичними джерелами дистанційно. Пандемія та війна підкреслили незамінність цих методів, особливо в Україні, де вони підтримують навчання та патріотичне виховання. Водночас потрібна адаптація педагогів до нових технологій для їх ефективного використання. Цифрові інструменти не лише збагачують освіту, а й допомагають учням усвідомити зв'язок між минулим і сучасністю. Таким чином, вони є важливим кроком до модернізації історичної освіти.

Література:

1. Google Arts & Culture. Virtual Tours and Online Exhibits. 2020. URL: <https://artsandculture.google.com/> (дата звернення: 13.04.2025).
2. Яременко Р. Інноваційні технології на уроках історії. Історія в школі, (2). 2014. 12–15.

3. Пометун О. І. Інноваційні технології навчання історії. Київ: АПН. 2016.
4. НУБіП. Сучасні інноваційні методи дистанційного навчання в умовах карантину. 2020. URL: <https://nubip.edu.ua/> (дата звернення: 13.04.2025).
5. Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. Віртуальні тури. 2022. URL: <https://khanenkomuseum.kiev.ua/> (дата звернення: 13.04.2025).

References:

1. Google Arts & Culture. Virtual Tours and Online Exhibits. 2020. URL: <https://artsandculture.google.com/> (data zvernennia: 13.04.2025).
2. Yaremenko R. Innovatsiini tekhnolohii na urokakh istorii. Istoriia v shkoli, (2). 2014. 12–15.
3. Pometun O. I. Innovatsiini tekhnolohii navchannia istorii. Kyiv: APN. 2016.
4. NUBiP. Suchasni innovatsiini metody dystantsiinoho navchannia v umovakh karantynu. 2020. URL: <https://nubip.edu.ua/> (data zvernennia: 13.04.2025).
5. Natsionalnyi muzei mystetstv imeni Bohdana ta Varvary Khanenkiv. Virtualni tury. 2022. URL: <https://khanenkomuseum.kiev.ua/> (data zvernennia: 13.04.2025).

УДК 323.28

Сергій Олександрович Пшеничний

здобувач третього освітньо-наукового рівня
вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія»,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

АНТИТЕРОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Serhii Pshenychnyi

applicant for the third educational and scientific level
of higher education in the speciality 052 «Political Science»

H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

ANTI-TERRORIST ACTIVITIES: UKRAINIAN CONTEXT

Не викликає сумнівів той факт, що протидія тероризму має багаторівневий характер та повинна охоплювати заходи політичного, соціального, економічного та спеціального характеру, з орієнтацією на превентивні заходи. Запобігання терористичним актам – це система заходів політичного, правового, організаційно-управлінського, ідеологічного, соціально-психологічного та іншого характеру, що являє собою сукупність форм, методів і засобів, за допомогою яких суб'єктами протидії тероризму здійснюється різноманітна діяльність, спрямована на виявлення, усунення або нейтралізацію причин і умов, що сприяють вчиненню терористичних актів та інших кримінальних правопорушень терористичного характеру [1, с. 138].

Робота з попередження терористичних актів повинна базуватись на загальноєвропейських стандартах, кодексах по боротьбі з терористичною діяльністю, спиратись на практику антитерористичної боротьби, що дозволить розробити правила, стандарти антитерористичної безпеки та технічні умови антитерористичної захищеності. Тактико-спеціальні та командно-штабні навчання та тренінги на об'єктах можливих посягань можуть забезпечити належний рівень безпеки, загальнодержавні та місцеві заходи з масовим перебуванням людей потребують спеціальної організації роботи, спрямованої на попередження та запобігання терористичним загрозам, а періодичне проведення перевірок з виявлення терористичних загроз допоможе запобігти внутрішні та зовнішні терористичні загрози.

Чітка координація суб'єктів боротьби з тероризмом, ефективна реалізація державної політики у сфері боротьби з терористичними загрозами повинна бути скерована на:

1) запобігання терористичній діяльності: усунення або мінімізація дії чинників, що сприяють виникненню та поширенню тероризму; прогнозування, виявлення та усунення